

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2017 M. BIRŽELIO 21 D. NUTARIMO NR. 495 „DĖL
GARANTINIO FONDO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO (TAP-19-
2189(2) (19-14797(3) IR VYRIAUSYBĖS 1997 M. RUGSĖJO 15 D. NUTARIMO NR.
997 „DĖL ŽALOS ATLYGINIMO NUKENTĖJUSIESIEMS DĖL SVEIKATOS
SUŽALOJIMO AR SUSIRGIMO PROFESINE LIGA, KAI ŠI PRIEVOLĖ PEREINA
VALSTYBEI, TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO
(TAP-19-2190(2) (19-14798(3))**

2020-01-31 Nr. NV-269
Vilnius

Projektų rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Projektų tikslai: Pakeisti Garantinio fondo nuostatus ir Žalos atlyginimo nukentėjusiesiems dėl sveikatos sužalojimo ar susirgimo profesine liga, kai ši prievolė pereina valstybei, tvarkos aprašą, atsižvelgiant į naujo Juridinių asmenų nemokumo įstatymo ir jo lydinių įstatymų pasikeitimus įmonių nemokumo, bankroto ir restruktūrizavimo procesuose.

Dabartinė situacija:

- Nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigalioja Juridinių asmenų nemokumo įstatymo pakeitimai, kuriais įtvirtinta nauja juridinio asmens nemokumo samprata (įmonė laikoma nemokia, kai laiku negali vykdyti turtinių prievolių, arba įmonės įsipareigojimai viršija jos turto vertę), sudarytos sąlygos nemokumo procedūras inicijuoti kuo efektyviau ir kuo sparčiau. Teismai galės atsisakyti kelti bankroto bylą ir pavesti inicijuoti likvidavimą Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva.
- Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo pakeitimais nustatyta, kad, priėmus teismo nutartį pavesti inicijuoti juridinio asmens likvidavimą Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva, darbuotojams galės būti mokamos išmokos iš Garantinio fondo (toliau – GF), taip pat iš GF mokami ir nuo išmokėtų išmokų apskaičiuoti su darbo užmokesčiu susiję mokesčiai (išskyrus gyventojų pajamų mokestį), supaprastinamas išmokų skyrimo procesas.
- Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo pasikeitimais nustatyta, kad visais atvejais, pradėjus bankroto procesą juridiniam asmeniui (tiek teismo, tiek ir ne teismo tvarka), taip pat ir fiziniam asmeniui, žalos atlyginimas pereitų valstybei, o nutraukus bankroto procesą prievolė grįžtų įmonei ar fiziniam asmeniui.

Projektų esmė:

Garantinio fondo nuostatuose (išdėstomi nauja redakcija) siūloma:

- nustatyti papildomas funkcijas „Sodros“ valdybai (tvarko GF buhalterinę apskaitą; perveda išmokas; rengia informaciją metiniam ataskaitų rinkiniui; teikia aktualią informaciją ir kt.) ir jos teritoriniams skyriams (tvarko išmokų gavėjų duomenis; apskaičiuoja kompensuotinas sumas; skelbia informaciją apie paraiškų nagrinėjimo eigą ir informuoja

išmokų gavėjus apie priimtus sprendimus per Elektroninę gyventojų aptarnavimo sistemą (toliau – EGAS) ir kt.).

- supaprastinti išmokų mokėjimo tvarką, eliminuojant, nemokumo administratorių, atsisakant tam tikrų dokumentų pateikimo. Darbdavio (nemokumo) administratoriui nelieka pareigos rengti ir teikti paraiškas, nebereikia sudaryti GF lėšų pervedimo darbdavio administratoriui sutarties. Įsiteisėjusi teismo nutartis arba kreditorių susirinkimo sprendimas patvirtinti su darbo santykiais susijusius darbuotojų reikalavimus yra pagrindas darbuotojams gauti su darbo santykiais susijusią išmoką iš GF;
- nustatyti, kad iš GF lėšų mokama nuo darbuotojams apskaičiuotos išmokos sumos pagal nustatytus įmokų tarifus apskaičiuota socialinio draudimo (įskaitant pensijų kaupimo įmokas), privalomojo sveikatos draudimo įmokų, įmokų į GF ir Ilgalaikio darbo išmokų fondą sumą;
- patikslinti sąvokas „nemokumo administratorius“, „nemokumo procesas“ ir kt.

Žalos atlyginimo nukentėjusiesiems dėl sveikatos sužalojimo ar susirgimo profesine liga, kai ši prievolė pereina valstybei, tvarkos apraše siūloma:

- numatyti, kad valstybei žalos atlyginimo mokėjimo prievolė pereina ne tik, kai bankrutuoja įmonė, bet ir kai bankrutuoja fizinis asmuo, privalėjęs mokėti žalos atlyginimą (pvz. ūkininkas ar kitas asmuo, pas kurį dirbo asmenys);
- nustatyti dokumentus, kuriuos privalu pateikti, kai įmonės, privalėjusios mokėti žalos atlyginimą, bankroto procesas vykdomas ne teismo tvarka, arba kai teismas priima nutartį atsisakyti iškelti nemokaus juridinio asmens bankroto bylą ir pavesti inicijuoti juridinio asmens likvidavimą. Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva (kreditorių susirinkimo sprendimą arba teismo nutartį, taip pat dokumentus ir duomenis apie žalos atlyginimo mokėjimą ir jo nutraukimą).
- papildyti, kad, kai nutraukiamas įmonės ar fizinio asmens bankroto procesas, žalos atlyginimo mokėjimo prievolė nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas grąžinama įmonei ar fiziniam asmeniui. Išmokėtos išmokų sumos teritoriniam skyriui grąžinamos ne vėliau kaip per 1 mėn. nuo raštiško teritorinio skyriaus kreipimosi gavimo dienos.

Nauda: paprastesnis ir spartesnis išmokų iš Garantinio fondo skyrimo procesas, mažesni GF administravimo kaštai. Nutarimai bus suderinti su atitinkamų įstatymų nuostatomis.

Derinimas: Projektai suderinti su Finansų ministerija, Teisingumo ministerija, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija ir „Sodros“ valdyba, svarstyti 2020-01-14 tarpinstituciniame pasitarime ir patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus.

Atitiktis Vyriausybės programai: Projektai susiję su juridinių asmenų nemokumo teisinio reguliavimo taikymu (Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 4.2.1 darbo 8 priemone).

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome projektus svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija Vyriausybės nutarimo „Dėl Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 495 „Dėl Garantinio fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą patikslins pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės antrinėje išvadoje pateiktas pastabas.

tel. 8 706 61 803, el.p. ausra.gratuleviciene@lrv.lt